

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-1286/17-J

Název	Základní škola a mateřská škola Sázava, příspěvková organizace
Sídlo	Sázava 80, 592 11 Velká Losenice
E-mail	skola.sazava@seznam.cz
IČ	75 023 865
Identifikátor	600 130 533
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Milena Mikysková
Zřizovatel	Obec Sázava
Místo inspekční činnosti	Sázava 80, 592 11 Velká Losenice
Termín inspekční činnosti	2. 10. 2017 – 4. 10. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného podle školních vzdělávacích programů v souladu s § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s rámcovými vzdělávacími programy a právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola a mateřská škola Sázava, příspěvková organizace, vykonává činnost mateřské školy (dále MŠ), základní školy (dále ZŠ), školní družiny (dále ŠD) a školní jídelny (dále ŠJ) v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Všechny součásti jsou umístěny v jedné budově v blízkosti hlavní komunikace ve středu obce. V areálu školy se nachází školní hřiště, odpočinkový kout a školní zahrada pro MŠ se zastaralým vybavením.

V době konání inspekční činnosti bylo v jednotřídní MŠ zapsáno 25 dětí. Před nástupem do ZŠ jsou evidovány čtyři děti, z nich dvě mají povinnou školní docházku odloženou. Před třetím rokem svého věku byly přijaty tři děti.

Základní škola je tvořena dvěma třídami prvního stupně, kde se v prvním až pátém ročníku vzdělávalo 37 žáků, v I. třídě (3., 4. a 5. ročník), ve II. třídě (1. a 2. ročník). Jeden žák prvního ročníku má speciální vzdělávací potřeby a vzdělává se podle individuálního vzdělávacího plánu. Od minulé inspekční činnosti vzrostl počet žáků o 11.

Školní družina poskytovala v době inspekční činnosti v jednom oddělení 25 účastníkům pravidelnou zájmovou činnost s množstvím aktivit (např. tvořivých, dovednostních, sportovních). Školní vzdělávací program pro školní družinu (dále ŠVP ŠD) navazuje na ŠVP ZV. Žáci se podle něho učí jak vyplnit svůj volný čas.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále ředitelka) aktivně pracuje na vlastním profesním růstu, dokončila studium a získala odbornou kvalifikaci. Ve funkci pracuje 12 let, její zkušenosti s řízením školy se příznivě promítají do kvality poskytovaného vzdělávání. Část řídicích a kontrolních pravomocí racionálně delegovala na vedoucí učitelku MŠ. Pedagogickým pracovníkům dává možnost podílet se na rozvoji školy a vymezila jim odpovědnost za svěřené úkoly. Na pravidelných poradách jsou projednávány aktuální záležitosti spojené s chodem školy a poskytováním vzdělávání – konkrétní stanovení úkolů a následné zhodnocení jejich dosažení. Přenos informací uvnitř školy je funkční a plánování promyšlené.

Koncepce školy formulovaná v ŠVP PV je reálná, vychází z místních podmínek a je postupně naplňována, např. v materiálních podmínkách a kvalifikovanosti pedagogických pracovníků. Škola má nastavena pravidla k organizování vlastní činnosti, pedagogické pracovníce i zákonní zástupci s nimi byli seznámeni a mají k nim přístup (informační nástěnky, třídní schůzky rodičů). Jsou vytvářeny podmínky pro fyzické bezpečí dětí i žáků, děti a žáci se seznamují se základními pravidly ochrany zdraví. Hlavní vizí školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále ŠVP ZV) je myšlenka: „Neučíme se pro školu, ale pro život“. Cíle vzdělávacího programu jsou stanoveny tak, aby se žáci s ohledem na věk a své schopnosti naučili základním vědomostem a dovednostem potřebným k úspěšnému vzdělávání na druhém stupni základních škol. Koncepce rozvoje školy je vypracována na roky 2016-2020. Byla zpracována na základě podrobné SWOT analýzy a obsahuje možnosti eliminace slabých stránek i využití silných stránek a příležitostí. Jedná se především o zlepšení prezentace školy, zastupování nepřítomných pedagogů v době školení a zapojování rodičů do akcí školy.

Dobře realizovaná kontrolní a hospitační činnost vedoucí učitelky vede k bezproblémové organizaci a průběhu předškolního vzdělávání. Ředitelka školy získává informace o průběhu a výsledcích vzdělávání v ZŠ pouze při suplování a při denním kontaktu s učitelkami,

hospitační činnost neprovádí. Jednání pedagogické rady se zabývá převážně problematikou ZŠ, je žádoucí zařadit do plánu porad otázky průběhu a výsledků vzdělávání v MŠ.

Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), které probíhá podle plánu pro školní rok 2017/2018. Témata jsou zaměřena do všech výchovně vzdělávacích oblastí v souladu s potřebami školy. Všechny pedagogické pracovnice školy včetně asistentky pedagoga splňují požadavky na odbornou kvalifikaci. Mezi sebou aktivně spolupracují, poskytují si vzájemnou podporu a získané poznatky z DVPP uplatňují v praxi.

Cílem spolupráce vedení školy se zřizovatelem je udržet školu v obci, což se daří. Vnitřní prostory mateřské i základní školy jsou vyzdobeny samostatnými pracemi dětí a žáků. Třída MŠ je vybavena odpovídajícím dětským nábytkem (věk a výška dětí). Úroveň vybavení didaktickou technikou je minimální, nejstarším dětem je k dispozici počítačová učebna dle rozvrhu ZŠ. Příhodné podmínky má MŠ i pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Pro dvě děti se SVP podpůrná opatření spočívají ve využití asistenta pedagoga. Ve spolupráci se školským poradenským zařízením byly vypracovány dva individuální plány vzdělávání pro děti z MŠ a jeden pro žáka ZŠ.

Od poslední inspekční činnosti došlo k pozitivnímu posunu v oblasti materiálních podmínek. Budova školy je ve spolupráci se zřizovatelem postupně upravována. Výuka v podkroví byla organizována ve dvou oddělených učebnách, které byly chybně pojaty jako jeden společný prostor. Nové učebny mají pozitivní vliv na vzdělávání žáků i na činnost ŠD. Škola nemá tělocvičnu, žáci přechází na tělesnou výchovu do sálu v blízkém kulturním domě nebo využívají hřiště v areálu školy.

Žákům a dětem školy je poskytováno školní stravování ve vlastní ŠJ. Zdravé stravovací návyky žáků jsou podporovány zapojením školy do evropských projektů „Ovoce do škol“. Rodiče dětí a žáků neměli požadavek na dietní stravování.

Bezproblémový chod školy je zajištěn základními dotacemi ze státního rozpočtu a dotacemi od zřizovatele. Dalším zdrojem příjmu jsou finanční prostředky od zákonných zástupců dětí a žáků. Finanční zdroje plně zajišťují plynulý chod školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh předškolního vzdělávání byl pozitivně ovlivněn přístupem učitelky a asistentky pedagoga k dětem. Byly ohleduplné, laskavé vstřícné a vytvářely příznivou atmosféru. Věkově heterogenní složení třídy vytvářelo zcela přirozené podmínky pro spontánní sociální učení a rozvíjelo tak přirozenou cestou dětskou osobnost. Aktivity spontánní i řízené byly v převážné míře vzájemně vyvážené, jen méně provázané. Učitelkou připravená vzdělávací nabídka byla pestrá, směřovala ke vzdělávacímu tématu, méně ke stanoveným cílům. Nabízené činnosti byly diferencovány s ohledem na věkové zvláštnosti dětí. K rozvoji přírodovědné gramotnosti využívaly pedagogické pracovnice záměrné pozorování přírody při pobytu dětí venku, kdy navštěvovaly místní rodinné farmy, dále vyhledávání informací z encyklopedií. K rozvoji komunikačních dovedností učitelka i asistentka cíleně nabízely dětem literaturu, obrazový materiál a vhodně volenými otázkami podporovaly jejich řečové schopnosti i samostatný mluvní projev. Ojediněle se objevilo vedení dětí k řešení problémů. Pravidelné činnosti s využitím hudebních nástrojů podporovaly a rozvíjely u dětí smysl pro rytmus, radost ze zpěvu a pohybu (i organizované aktivity ve spolupráci se sportovním klubem Sázava). Kladné hodnocení posilovalo sebedůvěru dětí, při hrách s pravidly jim poskytovalo účinnou zpětnou vazbu, ale nevedlo je k sebehodnocení. Pozitivně lze také

hodnotit každodenní zařazování aktivit spojených s přípravou na přechod dětí do základního vzdělávání i spolupráci s vyučující 1. ročníku.

Pro vzdělávání dětí se SVP sloužily průběžné záznamy jejich dosahovaných pokroků, na jejichž základě volila učitelka i asistentka odpovídající vzdělávací strategie k systematickému rozvoji jejich dovedností, jejich spolupráce byla příkladná. Nároky, které na ně pedagogické pracovnice kladly, odpovídaly jejich specifickým zvláštnostem, možnostem, dovednostem a schopnosti komunikace. Cíleně u nich byly rozvíjeny smysly prostřednictvím jejich oblíbených činností i rozmanité nabídky hraček a pomůcek. Asistentka pedagoga děti se SVP promyšleně zapojovala do všech činností společně s ostatními dětmi, čímž posilovala jejich sociální integraci. Přistupovala k nim laskavě, empaticky, k činnostem je pozitivně motivovala. Učitelka citlivě reagovala na jejich kolísající pozornost i unavitelnost.

V ZŠ byla v hospitovaných hodinách výuka dobře vedena s ohledem na specifika malotřídní školy jak po stránce odborné, tak po stránce metodické. Vzdělávací cíle sdělovaly učitelky žákům vždy na začátku vyučovacích hodin. Zájem žáků podporovaly účinnými formami a metodami práce. Citlivou vstupní motivací a přirozeným pedagogickým taktům si uměly udržet jejich pozornost. Měly u žáků přirozenou autoritu a respekt. Při výuce docházelo k cílené podpoře rozvoje jak jednotlivců, tak skupin žáků. Frontální práce se účelně střídala se skupinovou, při které si žáci mohli činnosti i organizovat. Docházelo k záměrné podpoře a rozvoji sociální gramotnosti. Vzdělávání probíhalo v klidné a ryze pracovní atmosféře a vzájemné soudržnosti žáků, kteří si uměli navzájem pomáhat. V činnostech zdravě soutěžili a z nabídky vzdělávacích aktivit měli očividnou radost. Kvalitu sledovaného průběhu vzdělávání zvyšovalo adresné formativní hodnocení žáků ze strany učitelek a podíl žáků na závěrečném hodnocení vyučování. Žáci byli ve výuce aktivní, pracovali se zájmem a nadšením.

Silnou stránkou výuky tělesné výchovy bylo úvodní důkladné všeobecné procvičení těla. Ve všech částech hodiny vyučující žáky usměrňovala s důrazem na jejich bezpečnost. Úspěšně je vedla k vědomé kázni i lásce ke sportu. Nechybělo ani zhodnocení plnění cílů v nástupovém tvaru na konci hodiny.

Čtenářské kompetence žáků odpovídaly jejich věku a úrovni. První setkání s textem zprostředkovávali žákům vyučující, posilovali jejich pocitovou a estetickou složku vnímání, což do značné míry kladně ovlivnilo i další průběh hodin.

Vzdělávací cíle v oblasti matematiky vycházely především z očekávaných znalostí a dovedností uvedených v osnovách ve školním vzdělávacím programu. Byly diferencovány vzhledem k věkově heterogenním třídám s rozdílnými žakovskými možnostmi a potřebami. Vyučovací hodiny měly spád a byly dobře metodicky promyšlené. Dominantní organizační formou byla skupinová práce ve vhodně zvolených týmech. Různorodost žakovského kolektivu přinášela i možnost vzájemného učení se od spolužáků. Učitelé rozvíjeli kreativitu i fantazii žáků a zapojovali je do výuky tak, že se žáci sami stávali spoluvůrci vzdělávacího procesu. Během výuky byly využívány prvky Hejného metody. Vnitřně motivovaní žáci stavěli na přirozené konkrétní zkušenosti. Na základě známých schémat vyvozovali konkrétní úsudky. Využívána byla i celá řada didaktických pomůcek. V případě problémů byla žákům okamžitě poskytnuta podpora ze strany učitele. Nedostatkem v průběhu výuky matematiky byla absence vzájemného hodnocení žáků a sebehodnocení, které by poskytlo zpětnou vazbu o splnění výukových cílů.

Hlavním vzdělávacím záměrem školy je všestranný rozvoj žáků. V celé škole je vytvořeno rodinné klima a odrazem této skutečnosti bylo slušné vystupování a chování žáků k dospělým i k sobě navzájem po celou dobu inspekce, a to nejen ve vyučování, ale i v době

přestávek. Žáci zdravili, byli zdvořilí a ukázněni. Vzorem jim bylo kultivované vystupování všech zaměstnanců.

Zájmové vzdělávání ve ŠD probíhalo v příznivé atmosféře. Po dopoledním vyučování měli žáci dostatečný prostor pro spontánní hru, s možností volby řízených činností. V průběhu aktivit byli průběžně dobře motivováni. Vychovatelka promyšleně vedla žáky ke společné tvorbě pravidel chování a většina z nich se této činnosti aktivně účastnila. Ostatní hraním her rozvíjeli svojí fantazii a představivost. Výsledky práce ve ŠD jsou ve značném rozsahu využívány k propagaci a výzdobě školy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Mateřská škola dosahovala požadovaných výstupů podle vzdělávacího programu (ŠVP PV), ve kterém dobře nastavila proces vyhodnocování. Pedagogické pracovnice průběžně sledují, pravidelně zaznamenávají a vyhodnocují individuální výsledky všech dětí. Získané informace využívají pro přípravu vzdělávací nabídky přizpůsobené osobním potřebám a možnostem dětí.

Výsledky vzdělávání dětí odpovídaly očekávaným výstupům potřebným pro jejich další rozvoj a celoživotní vzdělávání. Při činnostech mezi sebou přirozeně komunikovaly. Dovedly slovně vyjádřit své potřeby či přání, upozornit i na to, co je jim nepříjemné. Dokázaly si zorganizovat hru, promítat do ní své zkušenosti, ale ne vždy pro ni měly dostatek času, aby ji mohly dokončit nebo později v ní pokračovat podle vlastního zájmu. Přirozeně uplatňovaly základní společenská pravidla, v sebeobsluze byly samostatné, žádoucí je věnovat pozornost kultuře a estetice stolování.

Výsledky dětí v posledním ročníku byly na úrovni potřebné k úspěšnému přechodu k základnímu vzdělávání. Výjimkou byly děti se SVP, které mají rozvinutou záměrnou pozornost, uměly se soustředit na určitou činnost, postupovat podle pokynů, ale s pomocí dospělého (učitelka nebo asistentka pedagoga).

Základní škola používá k ověření osvojení konkrétního učiva testy zadávané učiteli i vedením školy. V průběhu školního roku jsou výsledky žáků monitorovány, dále jsou vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady, která přijímá účinná opatření k nápravě (jednání se zákonnými zástupci žáků). Za období školního roku jsou výsledky žáků zpracovány ve výroční zprávě o činnosti školy.

Na konci školního roku 2016/2017 prospělo s vyznamenáním 37 žáků a školu nenavštěvoval žádný neprospívající žák. ZŠ vytváří žákům podmínky k dosažení jejich maximálního úspěchu na základě jejich možností a schopností. Prostřednictvím osobních kontaktů je využívána zpětná vazba při sledování úspěšnosti žáků na druhém stupni základních škol, kam žáci odcházejí po ukončení pátého ročníku. Úspěšnost žáků po přechodu na vyšší stupeň vzdělávání škola hodnotí na základě rozhovorů s bývalými žáky i informací z plně organizovaných škol, do kterých žáci odcházejí

Poradenské služby ve škole zajišťuje ředitelka školy, která koordinuje činnost školy v oblasti péče o žáky se SVP a žáky nadané, zajišťuje také oblast prevence rizikového chování žáků. Díky malým třídním kolektivům a nastaveným pravidlům v této sféře se škola v tomto školním roce nepotýká s žádnými projevy nežádoucího chování žáků. K minimalizaci rizikového chování žáků přispívá zpracování problematiky rizikového chování do výuky a bezprostřední spolupráce se zákonnými zástupci v případě zachycení signálů o rizikovém chování. Účinnost tohoto systému dokládá např. skutečnost, že ve školním roce 2016/2017 se nevyskytly neomluvené hodiny a žádný žák nebyl hodnocen sníženou známkou z chování.

Výborná je úroveň spolupráce se zřizovatelem. Zákonní zástupci dětí a žáků jsou pravidelně informováni o připravovaných aktivitách a aktuálním dění ve škole. Pozitivně lze hodnotit dlouhodobou spolupráci s hasiči a sportovním klubem Sázava. Partnerské vztahy s dalšími organizacemi v obci vedení školy cílevědomě rozvíjí a jsou obohacením pro vzdělávání všech dětí i žáků. Škola se významně podílí na kulturním životě obce (vánoční jarmark, karneval).

Závěry

Hodnocení vývoje

- všichni pedagogičtí pracovníci jsou odborně kvalifikováni
- zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání v MŠ, ZŠ i ŠD
- zabezpečení budovy a její vybavení kamerovým systémem zvýšilo bezpečnost v podmínkách pro vzdělávání
- otevřenost školy vůči rodičům a partnerům v obci
- cílená spolupráce učitelek MŠ s učitelkou 1. ročníku ZŠ

Silné stránky

- využívání prvků Hejného metody ve výuce matematiky
- kvalitní výuka v ZŠ s ohledem na specifika malotřídní školy
- kvalitní spolupráce asistenta pedagoga s učitelem v MŠ, rozdělení kompetencí

Slabé stránky

- nedostatek sebehodnocení jako základu pro vzájemné hodnocení dětí
- vedení školy neprovádí hospitace na ZŠ s následnými rozbory hodin – nemá ucelené informace o uplatňovaných metodách výuky v hodinách

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- vést děti v průběhu vzdělávání k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení
- zavést hospitační činnost vedení školy v ZŠ
- častěji zařadit do plánu porad otázky průběhu a výsledků vzdělávání v MŠ

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a mateřské školy Sázava, příspěvková organizace, ze dne 8. 2. 2006
2. Potvrzení ve funkci ředitele školy, ze dne 29. 6. 2012
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 3. 10. 2017
4. Výjimka z počtu dětí na třídu, ze dne 28. 8. 2017
5. Zahajovací statistické výkazy, pro školní rok 2016/2017

6. Dokumentace vedená pro děti a žáky se SVP (Zpráva a doporučení školského poradenského zařízení za účelem stanovení podpůrných opatření, Informovaný souhlas, Žádost a souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga, Plán pedagogické podpory, Individuální vzdělávací plány pro školní roky 2016/2017 a 2017/2018 (2ks)
7. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, ze dne 1. 9. 2017
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání škola Sázava „Neučíme se pro školu, ale pro život“ Seneca, ze dne 1. 9. 2016
9. Školní vzdělávací program pro školní družinu „Cesta za poznáním“, na školní rok 2016/2017
10. Školní řád mateřské školy, s účinností od 1. 9. 2017
11. Školní řád základní školy, účinnost od 29. 8. 2016
12. Řád školní družiny, ze dne 1. 9. 2017
13. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 9. 2017
14. Koncepce rozvoje školy 2016 - 2020
15. Zápisy z pedagogické rady, školní roky 2016/2017 a 2017/2018
16. Školní matrika mateřské a základní školy k termínu inspekční činnosti
17. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
18. Rozpis pracovní doby pedagogických pracovníků – školní rok 2017/2018
19. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti, školní rok 2016/2017
20. Certifikáty potvrzující DVPP – školní rok 2016/2017
21. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní rok 2016/2017
22. Hodnocení činnosti mateřské školy – školní rok 2016/2017
23. Třídní vzdělávací program, platný pro školní rok 2017/2018
24. Přehled docházky dětí, školní roky 2016/2017 a 2017/2018 ke dni inspekční činnosti
25. Diagnostický list dítěte, školní roky 2016/2017 a 2017/2018 ke dni inspekční činnosti
26. Portfolia dětí
27. Minimální preventivní program, s účinností od 1. 9. 2016
28. Kniha úrazů, platnost od 1. 9. 2009
29. Třídní knihy, školní roky 2016/2017 a 2017/2018 ke dni inspekční činnosti
30. Výroční zpráva za školní rok 2016/2017, ze dne 30. 8. 2017
31. Inspekční zpráva, čj. ČŠIJ-424/11-J, ze dne 20. října 2011

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Stanislav Pulkrab, školní inspektor

Mgr. Stanislav Pulkrab v. r.

Ing. Mgr. Libor Babák, školní inspektor

Ing. Mgr. Libor Babák v. r.

Mgr. Eva Bekeová, školní inspektorka

Mgr. Eva Bekeová v. r.

Bc. Alena Votavová, kontrolní pracovnice

Bc. Alena Votavová v. r.

V Jihlavě 15. 10. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Milena Mikysková, ředitelka školy

Mgr. Milena Mikysková v. r.

V Sázavě 30. 10. 2017